

ПРЕДГОВОР

Код свих народа, од вајкада, породици је даван велики значај. Сви су се у једном слагали: *да је породица основна ћелија друштва*.

Опасност за један народ и његово пропадање показују се првенствено преко кварења и распадања породице. То нам показују историје многих народа. Знаци пропасти старог Рима јавили су се прво у породици.

Породица се више него школа, и него држава и друштво, јавља као чинилац припреме човека за живот у свим правцима, и што се у њој научило тешко се одучава.

Мало се осврће на породицу и онда када се говори о нашој будућности. Радије се дају прогнозе о другим гранама живота, политици, економији, индустрији и др. као да су они важнији; *а како ће живети породица, то мало кога интересује.*

Према истраживањима одређених Агенција чак *67 одсто грађана Србије* у претходној години највеће задовољство проналазило је у *породици* и за њих је породица имала највећи значај.

Породица има веома велики значај и за развој предузетништва и малих и средњих предузећа у Србији и свету. Предузетнички бизнис свој развој почиње углавном као породични бизнис у коме се искључиво ангажују чланови породице.

Сви они који су, у задњих 15-20 година, сами или са партнерима покретали своја предузећа су на неки начин у *породичном бизнису*.

Свесно или несвесно, тог тренутка предузетник-оснивач је покренуо породичну компанију која се устоличила у својој првој животној фази. *Формално она ће постати породична тек када он или његова деца заједнички одлуче или пожеле да се ново покољење прикључи компанији*. И тада, када се неминовно појави нова менаџерска улога у лику *газдиног сина* - компанија полако излази из своје прве фазе развоја породичних компанија.

А у *наредну фазу улази* онога тренутка када оснивачи почну да размишљају о повлачењу или када живот буде одлучио да морају да се повуку. Сасвим је природно да ће многе од њих управо наследити друга генерација из породице.

Статистике кажу да све светске економије породични бизнис сматрају савезником и веома важним за привредни и социјални развој сваке државе. **Породични бизнис** се тако дубоко укоренио у многим земљама, и има велики проценат удела у стварању бруто производа сваке земље.

Већина породичних предузећа су мала предузећа. Међутим, постоји доста примера породичних фирми, који су од малог бизниса постале велике корпорације као што су *Фиат, Форд, Мерцедес, Самсунг, ЛГ* итд. Али и када породични бизнис прерасте у велику корпорацију, мишљење породице се и даље уважава, а породица оснивача, по правилу наставља да учествује у доношењу одлука и управљању корпорацијом.

Суштина породичног бизниса је пре свега у упорности и стрпљењу и идеје се полако, трновито претачу у видљиво и опипљиво – ствара се производ. **Заједнички именитељ свих породичних бизниса је** пуно рада, много резултата и много нових идеја од којих се многе остваре, а велики број чека на реализацију неко боље време и боље услове рада.

Ова књига ће вам омогућити да се упознате са породичним бизнисом, његовима карактеристикама, циљевима, сукцесијом трансфером, породичним односима, менаџментом, професионалним менаџментом.

Актуелност и веома велики значај породичних предузећа за нашу привреду, навели су ме да се одредим за писање овог уџбеника и тиме што *подробније објасним и приближим проблематику* породичног бизниса. У књизи је обрађено седамнаест поглавља, од којих шеснаесто и седамнаесто поглавље чине примери успешних породичних компанија у свету и код нас.

Књига **Менаџмент породичног бизниса**, коју презентирам јавности, пре свега је уџбеника намењен студентима Београдске пословне школе, студентима факултета и другима заинтересованим, енергичним и предузимљивим људима.

Књига **Менаџмент породичног бизниса**, заједно са мојим књигама **Менаџмент малих и средњих предузећа** и **Бизнис план**

малих и средњих предузећа представља заокружен концепт управљања малим и средњим предузећима.

Рецензентима изражавам искрену захвалnost на ukazanoј пажњи при читању овог рукописа, као и за низ корисних напомена и савета. Добронамерне критике и евентуалне пропусте или недоречености примам са великом пажњом и покушаћу да их отклоним у евентуалном другом издању овог уџбеника.

1. ПОРОДИЦА ОСНОВНА ЋЕЛИЈА ДРУШТВА

Аутор

Код свих народа, од најкада, породица је имала велики значај. И религијски проповедници, и државници, и филозофи тежили су, да би породични живот довели што боље прописе. Сви су се у једном слагали: *да је породица основ друштва.*

Ако се у породици појаве знаци супротног ставањем друштвеним процесима, онда се ти исти знаци јављају и у већим друштвеним заједницама. Јер не може се говорити о здрављу једног тела, ако су његова основна ћелије болесне, и обрнуто, преко опорављенја породице, подизало се и друштво, јер је *породица основна ћелија друштва.*

Опасност за један народ и његово пропадање показују се, првенствено преко крчења и распадања породице. То нам показују историје многих народа. Знајући пропасти старог Рима јавили су се прво у породици.

Породица се више него школа, и исто држава и друштво, јавља као чиналац припреме човека за живот у свим правцима, и што се у њој научило тешко се оду чага.

Породица представља основу људског постојања и не само зато, већ је у процесу духовног и социјалног развоја човека. *Породица* је извор љубави, у њој се учимо поштовању, заједничком подношењу невоља, животној борби, као и подела радости. *Породица* сам ствара осећање да смо заједно у свему, што значи и када одемо из својих породичних кућа, тамо кула нас живот води. Слободно се може рећи да се у *породици* ствара смисао личног самоствања и заједничке среће.